

VÄXJÖ TINGSRÄTT
3:4

INKOM: 2023-06-27
MÅLNR: M 3369-23
AKTBIL: 1

Växjö tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 81
351 03 VÄXJÖ

ANSÖKAN OM TILLSTÅND TILL VATTENVERKSAMHET M M

SÖKANDE

Höganäs kommun, org nr 212000-1165

Ombud: advokat Magnus Berg, Advokataktiebolaget Nordic Law

Skeppsbron 5, 211 20 MALMÖ, mb@nordiclaw.se, telefon 070-681 25 45

SAKEN

Ansökan om tillstånd att anlägga erosionsskydd i Jonstorp och Nyhamnsläge, Höganäs kommun.

Med stöd av bifogad fullmakt får jag, såsom ombud för Höganäs kommun, inge rubricerad ansökan och anföra följande.

1. YRKANDE

Kommunen yrkar att Mark- och miljödomstolen,

- a) Ger kommunen tillstånd att anlägga erosionsskydd inom fastigheterna Jonstorp 7:46 och Brunnby-Bräcke S:9, Höganäs kommun, med de lägen som framgår sv bifogade kartbilder, se bilaga A, och om behov skulle föreligga och kommunen har tillgång till lämpliga sandmassor, i samband med anläggandet av erosionsskydden, vidta lokal strandfodring på platserna, och
- b) Medger kommunen tvångsrätt enligt 28 kap 10 § miljöbalken för att utföra åtgärderna på den samfälliga fastigheten Brunnby-Bräcke S:9.

Kommunen yrkar vidare att Mark- och miljödomstolen

- c) Fastställer arbetstiden vad gäller anläggandet av erosionsskyddet till 5 år från lagakraftvunnen dom i målet, och
- d) Fastställer tiden för anmälan om oförutsedd skada till 5 år från arbetstidens utgång, och
- e) Godkänner den till ansökan fogade miljökonsekvensbeskrivningen (MKB), och
- f) Med stöd av 3 kap. 2 § p 2 och 3 kap 6 § förordning (1998:940) om avgift för provnings och tillsyn enligt miljöbalken fastställer ansökningsavgiften för nu sökt åtgärd till 15 000 kronor.

2. BAKGRUND

Ett förväntat förändrat klimat med bland annat höjda havsnivåer innebär ökad risk för kustnära bebyggelse och kommunal infrastruktur till följd av erosion. Kommunen planerar därför att anlägga erosionsskydd utmed kusten i Jonstorp och Nyhamnsläge i Höganäs kommun i syfte att skydda bakomliggande mark, bebyggelse och infrastruktur från havets eroderande krafter. På ett flertal platser i kommunen är bebyggelse och infrastruktur direkt beroende av befintliga erosionsskydd i form av stenskoningar och att dessa fungerar vid stormar.

Samhällena Jonstorp och Nyhamnsläge omfattar identifierad infrastruktur och bebyggelse som hotas av erosion i närtid. Kommunen planerar därför för restaurering och tillbyggnad av kustskydd i form av stenskoningar i Jonstorp och Nyhamnsläge. Totalt planeras för anläggande och/eller restaurering av tre stenskoningar; Jonstorp, Nyhamnsläge Stelegången och Nyhamnsläge Brovägen. Vid samtliga stenskoningar önskar kommunen ha möjlighet att strandfodra framför skoningen med sand från kommunens löpande muddringar av hamnarnas inseglingrännor. Karta utvisande läget på de tre stenskoningarna bifogas, se bilaga A.

3. RÅDIGHET

Kommunen är ägare till fastigheten Jonstorp 7:46. Fastigheten Brunnby-Bräcke S:9 är en samfällighet och ägarförhållandena är inte utredda. Kommunen gör dock bedömningen att de är den största ägaren i samfälligheten. För åtgärden på Brunnby-Bräcke S:9 söker kommunen rådighet enligt bestämmelserna i 28 kap 10 § miljöbalken.

4. PLANFRÅGOR M.M.

Planerad stenskonung i Jonstorp omfattas av detaljplan 12-JON-609, som antogs av Jonstorps kommunalfullmäktige 1961-02-17. Området för den planerade stenskonungen är planlagt som "allmän plats, naturmark".

Planerade stenskoningar i Nyhamnsläge omfattas av detaljplan 12-VÄS-620, som senast beslutades 1946-06-13. De planerade stenskoningarna ligger inom område planlagt som "öppen plats".

Berörda detaljplaner anger markanvändning såsom allmän platsmark, naturmark eller liknande och det finns inget antecknat i någon av detaljplanerna som innebär att den sökta verksamheten skulle stå i strid med dessa.

5. MILJÖKONSEKVENSER

Länsstyrelsen har inom ramen för samrådet beslutat att verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan. I miljökonsekvensbeskrivningen och den tekniska beskrivningen (MKB och TB), bilaga B, redovisas den sökta verksamhetens väsentliga miljöeffekter vilka nedan sammanfattas enligt följande.

Allmänt om utförande m.m.

På sätt anförts ovan söker kommunen tillstånd att anlägga erosionskydd inom fastigheterna Jonstorp 7:46 och Brunnby-Bräcke S:9 för att skydda bakomliggande mark, bebyggelse och infrastruktur från havets eroderande krafter. Kommunen planerar för anläggande av och restaurering och tillbyggnad av kustskydd i form av stenskoningar i samhällena Jonstorp och Nyhamnsläge. Totalt planeras för anläggande och/eller restaurering av tre stenskoningar som kan sammanfattas enligt följande.

Jonstorp: anläggande av stenskoning (cirka 60 meter) längs fastigheten Jonstorp 7:46, för skydd av kommunala VA-ledningar och den aktuella fastigheten.

Nyhamnsläge, Stelegången: restaurering av stenskoning (cirka 150 meter) vid Stelegången på fastigheten Brunnby-Bräcke S:09, för skydd av kommunala VA-ledningar och fastigheter.

Nyhamnsläge, Brovägen: anläggande av stenskoning (cirka 60 meter) längs Brovägen på fastigheten Brunnby-Bräcke S:09, för skydd av kommunala VA-ledningar och fastigheter.

Strandfodring framför skoningen planeras ske med sand från kommunens löpande muddringar av inseglingrännor till kommunens hamnar. Sanden ska vara "ren" i bemärkelsen att föroreningsinnehållet i sanden ska vara lägre än den generella bakgrundshalten i området. Syftet med strandfodring framför stenskoningar är att mildra erosionen framför och nedströms stenskoningarna. Det är även en fråga om resurshushållning.

Upprustning av befintlig stenskoning (Nyhamnsläge, Stelegången) innefattar följande arbetsmoment.

1. Befintlig stenskoning grävs bort. För ändamålet lämpliga stenar kan återanvändas i den nya stenskoningen.

2. Plats för den nya stenskoningen grävs ut. Konstruktionen förses med en skyddsfoot, som begravs i dagens strandplan, för att konstruktionen inte ska undermineras till följd av strandplanserosion. Djupet på skyddsfooten bedöms platsspecifikt efter strandens erosionskänslighet. Vid förekomst av hårdare, mindre erosionskänsliga bottnar föreslås grundläggningen vila på dessa.
3. En korrekt grundläggning görs: geotextil (filterduk) läggs under ett filterlager av mindre stenar. Stenarnas storlek är cirka 1/10 av storleken på stenarna i det yttre lagret. Den relativt impermeabla geotextilen säkrar att urtvättning av finsediment inte leder till underminering.
4. Det erosionsskyddande, yttre lagret av stenskoningen består av natursten eller sprängsten. Storlek och lutning av sten i det yttre skyddslagret bestäms platsspecifikt utifrån platsens exponering för höga vattenstånd och vågor. Stabilitetsberäkningar har utförts efter metodik i *Rock Manual* (CIRIA; CUR; CETMEF, 2012). Typen av vald sten påverkar inte stenskoningens tekniska egenskaper utan är en fråga om estetik och kostnad.

Nyanläggning av stenskoning (Nyhamnsläge, Brovägen samt Jonstorp) omfattar punkterna 2 – 4 ovan.

Lokaliseringen av nu sökta åtgärder är av förklarliga skäl bundna till platsen. Någon sedvanlig lokaliseringsutredning har därför inte utförts.

Miljöpåverkan och konsekvenser

Anläggandet av planerade stenskoningar kommer huvudsakligen att ske från de mindre strandplan som finns i de aktuella områdena. Vissa arbetsmoment bedöms behöva ske i vattenbrynet. Den grumling och spridning av sediment som kan uppstå av verksamheten bedöms som försumbar, ställd i relation till de naturliga sedimentförflyttningarna i dessa sandiga kustområden.

Planerade stenskoningar, liksom planerad restaurering av tidigare stenskoning, kommer på ett effektivt sätt skydda och säkra bakomliggande kustnära vandringsleder, stigar, vägar och infrastruktur mot fortsatt framtida erosion. En möjlig miljökonsekvens av stenskoningar är ökad erosion framför och nedström skoningen, särskilt i samband med högvatten. Förklaringen till detta fenomen är att vågreflektionerna är större vid en hårdgjord konstruktion än vid en naturlig strand, vilket kan medföra en ökad vågenergi i området kring konstruktionen. Detta leder ofta till viss erosion framför och nedströms konstruktionen. En

stenskoning kan också leda till att sedimenttillskottet till kustområden nedströms stenskingarna minskar, eftersom stenskingen förhindrar lokal erosion, och därmed även sedimenttransport från området. En fördjupad utredning avseende erosionspåverkan i anslutning till de planerade stenskingarna, med fokus på närliggande Natura 2000-områden och naturreservat, har tagits fram inom ramen för avgränsningssamrådet, se bilaga till MKB.

En möjlig åtgärd för att mildra erosionen framför och nedströms stenskingarna är att strandfodra på de platser där det bedöms vara lämpligt. Detta bidrar till att öka mängden tillgängligt sediment, samtidigt som det minskar risken för underminering av kustskydden. Eventuell strandfodring framför stenskingarna avses genomföras i de fall sand av lämplig kvalitet och renhet finns att tillgå från löpande muddringar av kommunens hamnars inseglingrännor. Sanden avses placeras framför de stenskingar där den bedöms göra störst nytta.

Planerade åtgärder kommer att ske i bebyggda områden, utanför områden med särskilt värdefull natur. På platserna för planerade stenskingar finns idag redan stensking (Nyhamnsläge, Stelegången) alternativt rasbranter med intilliggande befintliga stenskingar (Jonstorp och Nyhamnsläge, Brovägen). Arbetet kommer i största möjliga mån att utföras från land och ingen risk för betydande påverkan på vattenmiljön bedöms därmed föreligga. Anläggningsarbetet kommer endast pågå under en begränsad tid. Sammanfattningsvis bedöms risken för en skada på naturvärdena som mycket liten.

Det finns en risk för att konstruktionen kan försvåra tillgängligheten till aktuella strandavsnitt. Inget av de aktuella områdena har dock någon omfattande strand framför de planerade stenskingarna. Stenskingar finns vidare sedan länge på sträckan vid Nyhamnsläge, Stelegången, och angränsar till sträckorna i Jonstorp och Nyhamnsläge, Brovägen. För att underlätta tillgängligheten till stränderna kan exempelvis ramper eller trappor byggas ovanpå stenskingarna på för ändamålet lämpliga platser.

Allmänna intressen

Den sökta verksamheten kommer att vidtas inom strandskyddat område. Rekreativvärdena inom områdena för planerade åtgärder är mycket hög. Ovanför alla planerade stenskingar går kustnära stigar respektive väg som är av stort rekreativt värde för både lokalt boende liksom turister. Vägarna ingår i vandringslederna Skåneleden och Kulleleden. Leden på sträckan för planerad stensking i Jonstorp är i dagsläget avstängd då den

raserats till följd av erosion på delar av sträckan. Vid Nyhamnsläge, Stelegången är också leden tydligt hotad av ras. Vid Nyhamnsläge, Brovägen ligger leden på högre höjd och bedöms inte vara lika hotad av ras i närtid.

Anläggandet av erosionsskydden i Jonstorp och Nyhamnsläge bedöms inte påverka kulturmiljön i områdena negativt. Den visuella påverkan på miljön bedöms vara obetydlig vid Nyhamnsläge, Stelegången där stenskonung finns idag. Visuellt innebär restaurering av skadade stenskonungar en positiv förändring. Vid Nyhamnsläge, Brovägen bedöms den visuella påverkan som liten eftersom den relativt korta kuststräckan angränsar till stenskonungar på bägge sidor idag. Den största visuella förändringen förväntas i Jonstorp, där raserat jordparti ersätts av stenskonung.

Det planerade erosionsskyddet i Jonstorp ligger i anslutning till Natura 2000-området *Jonstorp-Vegeåns mynning* samt *Skälderviken*. Baserat på observationer vid fältbesök och analyser av flyg- och övriga fotografier konstateras att det befintliga erosionsskyddet direkt väster om läget för den nu planerade stenskonungen inte verkar ha orsakat någon fördjupning av de grunda bottenarna framför skyddet. Jonstorps hamn har ett återkommande behov av muddring som i kombination med flygfotografianalyser samt sedimenttransportberäkningar talar för att sedimenttransporten utmed kuststräckan är relativt hög, och att eventuella fördjupningar till följd av vågreflektion sannolikt återställs genom kustparallell transport. Varken kvaliteten eller utbredningen av naturtypen *ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten* förväntas därmed påverkas i någon större omfattning i dagens klimat.

Den planerade stenskonungen Nyhamnsläge, Brovägen gränsar i norr till naturreservatet *Kustheden Nyhamnsläge-Lerhamn*. Den planerade verksamheten bedöms inte motverka bevarandemålen eller naturreservatets syften, vilka bland andra är att "bevara de för kustheden typiska habitat-typerna med inslag av klapperstrand, strandäng samt torra och fuktiga ängar".

Ansökt verksamhetsområde vid Stelegången i Nyhamnsläge angränsar, men ligger inte inom, Natura 2000-området *Möllehässle-Kullens havsbad*. Det gränsar i söder till naturreservatet *Nyhamnsläge-Strandbadens kusthedsreservat*. Eventuell påverkan på sedimenttransport vidare till Natura 2000-området, till följd av att stenskonungen fixerar sediment i slänten, bedöms som marginell. Därför bedöms inte förutsättningarna för naturtyperna 2120 eller 2130 påverkas till följd av de planerade åtgärderna. Inte heller förutsättningarna för uppspolning av tång och alger inom Natura 2000-området och det närliggande naturreservatet *Nyhamnsläge – Strandbadens kusthedsreservat* bedöms

påverkas av den planerade verksamheten, och därmed inte heller förutsättningarna för naturtypen 1210.

Planerade verksamheter bedöms inte stå i strid med några utpekade riksintressen.

Enskilda intressen

Anläggandet kommer ske under begränsad tid och då medföra visst buller motsvarande ljud från arbetsfordon och hantering av större stenar. Inga andra särskilt störande arbetsmoment har identifierats. En positiv konsekvens av uppförandet av stenskoningar på föreslagna lokaler är att den pågående erosionen i områdena effektivt upphör. Uppförande liksom restaurering av stenskoningar längs föreslagna sträckor medför således att även bakomliggande fastigheter och byggnader skyddas från fortsatt erosion.

6. TILLÅTLIGHET

Kommunen har genom egen personal och genom anlitate tekniska konsulter erforderliga kunskaper för att bedöma eventuella miljö- och hälsorisker som skulle kunna uppkomma i samband med de planerade åtgärderna.

I ansökan jämte bilagor redovisade yrkanden och villkor utgör tillräckliga fastighetsmått för att motverka att den sökta verksamheten riskerar att medföra skada eller olägenhet av betydelse för människors hälsa eller miljön.

7. KOSTNADER / NYTTA

Den totala kostanden för de sökta åtgärderna, i de delar dessa utgör vattenverksamhet i form av erosionsskydd, torde inte överstiga 5 miljoner kronor. Prövningsavgiften bör därför bestämmas till 15 000 kronor enligt 3 kap. 4 § p 4 förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

8. FÖRSLAG TILL VILLKOR

Kommunen föreslår att följande villkor föreskrivs för tillståndet.

1. De sökta åtgärderna ska utföras i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i ansökan jämte bilagor samt enligt vad kommunen i övrigt har uppgett eller åtagit sig i målet.
2. De smörj- och hydrauloljor som används av motorfordon i projektet ska uppfylla miljökrav enligt Svensk standard.
3. Spill av olja eller andra kemikalier ska saneras omedelbart och det omhändertagna avfallet hanteras, om nödvändigt som farligt avfall.
4. Eventuella drivmedelstankar på plats ska vara dubbelmantlade, alternativt vallas in med tät invallning som rymmer hela tankens volym + 10 procent. Drivmedelstankar får inte uppställas närmare vattnet än 50 meter.
5. Anläggandet av stenskoningar bör inte ske vid högvatten i syfte för att minimera de arbeten som sker i själva vattenområdet.
6. Innan den sökta verksamheten påbörjas ska ett kontrollprogram för verksamheten ha tagits fram i samråd med Länsstyrelsen Skåne.

9. GENOMFÖRDA SAMRÅD

Undersökningssamråd med Länsstyrelsen Skåne har hållits den 28 september 2020. Efter undersökningssamrådet har kommunen beslutat att inte gå vidare med att söka tillstånd för anläggande av en stenskoningar i Viken.

Länsstyrelsen har i beslut den 17 juni 2021 beslutat att sökt verksamhet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. I anledning härav har under hösten 2022 ett avgränsnings-samråd hållits, med särskilt fokus på risken för påverkan på närliggande Natura 2000-områden. Samråd har skett med statliga sektorsmyndigheter, enskilda särskilt berörda, Höganäs kommuns bygg- och miljönämnd samt med övrig allmänhet genom kungörelse i dagspress och på kommunens hemsida. Samrådsunderlag, yttranden m m inom ramen för samrådet finns med som bilaga till MKB.

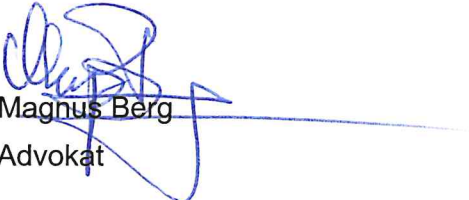
10. MOTSTÅENDE INTRESSEN OCH ERBJUDNA ERSÄTTNINGAR

De fastigheter eller verksamheter som bedöms kunna påverkas av den sökta verksamheten framgår av bifogad fastighetsägarförteckning över särskilt berörda, bilaga C. Inga av dessa fastigheter bedöms dock riskera att skadas av nu sökt verksamhet.

11. ÖVRIGT

Som aktförvarare föreslås registrator på kommunhuset i Höganäs.

Malmö den 26 juni 2023

Magnus Berg
Advokat

Bilagor:

Kartbild utvisande läget/platserna för yrkade åtgärder, bilaga A.

MKB med TB och bilagor, bilaga B.

Fastighetsägarförteckning, bilaga C.